

ผลของการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วย
ที่ได้รับการบำบัดด้วยเครื่องกระตุ้นแบบกายในหัตถ์ต่อพฤติกรรมการผ่อนคลาย
กับระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วย

นางสาว เนาวรัตน์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-176-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECTS OF PARTICIPATION OF RELATIVES
IN RELAXATION TECHNIQUE TRAINING OF THE PATIENTS WITH
INTERNAL SKELETON FIXATION ON RELAXATION BEHAVIORS AND PAIN LEVEL

Miss Naovarat Sripongpunkul

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-176-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการมีส่วนร่วมของญาติในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยที่ได้รับการยึดเครื่องกระดูกแบบภายในที่มีต่อพฤติกรรมการผ่อนคลายกับระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วย

โดย นางสาว เนาวรัตน์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล

ภาควิชา พหุบาลศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ฐนิพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature] คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature] ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์)

[Signature] กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ฐนิพันธ์)

[Signature] กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ หวงแก้ว บุญกนก)

ศูนย์วิทยุทันตกรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์นี้ในกรอบสีเขียวนี้เพียงฉบับเดียว

เนาวรัตน์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล : ผลของการมีส่วนร่วมของญาติในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยที่ได้รับการยึดตรึงกระดูกแบบภายในที่มีต่อพฤติกรรมการผ่อนคลายกับระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วย (THE EFFECTS OF PARTICIPATION OF RELATIVES IN RELAXATION TECHNIQUE TRAINING OF THE PATIENTS WITH INTERNAL SKELETON FIXATION ON RELAXATION BEHAVIORS AND PAIN LEVEL) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์, 123 หน้า.
ISBN 974-584-176-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการมีส่วนร่วมของญาติในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยที่ได้รับการยึดตรึงกระดูกแบบภายในที่มีต่อพฤติกรรมการผ่อนคลายกับระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วย ตัวอย่างประชากรประกอบด้วยผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดยึดตรึงกระดูกจำนวน 22 คน จัดเป็นกลุ่มทดลองที่ญาติมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยและกลุ่มผู้ป่วยที่ฝึกทักษะการผ่อนคลายด้วยตนเอง โดยการจับคู่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย แผนการสอนการมีส่วนร่วมของญาติในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยพร้อมคู่มือ แผนการสอนการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วยพร้อมคู่มือในการฝึก แบบบันทึกการฝึก แบบสัมภาษณ์-ความรู้สึกเกี่ยวกับการฝึก แบบสังเกตพฤติกรรมการผ่อนคลาย และแบบประเมินความเจ็บปวดข้อมูลที่รวบรวมได้นำนามาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ยและ t-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มทดลองที่ญาติมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะการผ่อนคลายของผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการผ่อนคลายหลังผ่าตัดวันที่ 1 วันที่ 2 วันที่ 3 อยู่ในระดับมากทั้ง 3 วัน ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนความเจ็บปวดหลังผ่าตัดวันแรกและวันที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง หลังผ่าตัดวันที่ 3 อยู่ในระดับน้อย
2. ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการผ่อนคลายหลังผ่าตัดของผู้ป่วยกลุ่มที่ญาติมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะการผ่อนคลาย และกลุ่มผู้ป่วยที่ฝึกทักษะการผ่อนคลายด้วยตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ค่าเฉลี่ยคะแนนความเจ็บปวดหลังผ่าตัดของกลุ่มตัวอย่างรวมทุกด้านในกลุ่มที่ญาติมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะการผ่อนคลาย และกลุ่มที่ฝึกทักษะการผ่อนคลายด้วยตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คณะพยาบาลศาสตร์

ภาควิชา.....

สาขาวิชา.....

ปีการศึกษา 2536.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C386067 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION
KEY WORD: PARTICIPATION OF RELATIVES/RELAXATION TECHNIQUE TRAINING/
RELAXATION BEHAVIORS/PAIN

NAOVARAT SRIPONGPUNKUL : THE EFFECTS OF PARTICIPATION OF RELATIVES
IN RELAXATION TECHNIQUE TRAINING OF THE PATIENTS WITH INTERNAL
SKELETON FIXATION ON RELAXATION BEHAVIORS AND PAIN LEVEL.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D. 123 pp.
ISBN 974-584-176-5

The purpose of this quasi experimental research was to identify the effects of participation of relatives in relaxation technique training of the patients with internal skeleton fixation on relaxation behaviors and pain level. The research samples consisted of 22 internal skeleton fixation patients selected by purposive sampling and assigned by matched pair technique to one experimental group participating with relatives in relaxation training and another experimental group participating in relaxation training by themselves. Research instruments, developed by the researcher, were the lesson plans of relaxation training with two handbooks and a record sheet, an interview questionair for the patient's feeling relating to training program, and tools to measure relaxation behaviors and pain level. Mean, standard deviation and t-test were used in analyzing the gathered data.

Major findings were as followed :

1. The mean scores of relaxation behaviors of the experimental group participating with relatives in relaxation training in the first, second and third day after surgery were at the high level. While, the mean scores of postoperative pain in the first and second day were at the middle level, whereas that of the third day was at the low level.
2. There was no significant difference between the mean scores of relaxation behaviors after surgery of the two experimental groups.
3. There was no significant difference between the mean scores of the postoperative pain level of the two experimental groups.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต..... วิชา : อภิวัฒน์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อ. จินตนา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา มูนิพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง ทั้งเอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความเสียสละของท่านเป็นอย่างดียิ่ง จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบคุณอาจารย์หวงแก้ว บุญกนก ที่กรุณาให้คำแนะนำในการใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อคิดเห็นเป็นอย่างดี ตลอดจนขอขอบคุณผู้อำนวยการวชิรพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลที่อนุญาตให้ทำการวิจัย และเจ้าหน้าที่ประจำหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกชาย ศัลยกรรมกระดูกหญิง ศัลยกรรมอุ้งเชิงกราน หรือทั้งผู้ป่วยและญาติ ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี และขอบคุณคุณชูเนตร นัยจิต และคุณพนิดา รักษาวงศ์ ผู้ช่วยวิจัยที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้การอุดหนุนการวิจัยบางส่วนด้วย

การทําวิทยานิพนธ์นี้คงสำเร็จมาได้ ถ้ามิได้กำลังใจอันมากมายจากคุณแม่ ที่ ๖ น้อง ๖ นำใจจากเพื่อน ๆ และผู้ร่วมงานทุกคนที่มีอาจเขียนนามได้หมด ตลอดจนคุณอุษณีย์ หลิมกุล ที่ซื้อเนื้อเครื่องวัดสัญญาณชีพอิเล็กทรอนิกส์ และคุณอารีย์ มหิศร ที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยอย่างดียิ่ง

เนาวรัตน์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
แนว เหตุผลและสมมุติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
ข้อจำกัดของการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	10
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
3. วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและตัวอย่างประชากร	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
5. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย	76
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผลการวิจัย	79
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	85

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	94
ภาคผนวก ข สถิติที่เข้าในการวิจัย	96
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่เข้าในการวิจัย	98
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์ความรู้สึกและความคิดเห็นในการฝึกทักษะ การผ่อนคลายของผู้ป่วย	153
ประวัติผู้เขียน	157

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิตี	หน้า
1 ชั้นคอนกรีตทำวิจัย.....	57
2 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการผ่อนคลายหลังผ่าตัด วันที่ 1 วันที่ 2 และวันที่ 3 ของกลุ่มตัวอย่างรวมทุกข้อในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2.....	69
3 ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเจ็บปวดหลังผ่าตัดวันที่ 1 วันที่ 2 และวันที่ 3 ของกลุ่มตัวอย่างรวมทุกด้าน ในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่ม ทดลองที่ 2.....	70

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย